

4.3. Nauka i edukacja, sport

1. Nauka

Rozwój nauki wspierającej budowę gospodarki opartej na wiedzy, podobnie jak w roku 2007, będzie nadrzędnym celem działań podejmowanych przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w roku 2008.

Podstawowe zadania przewidziane do realizacji w roku 2008 wynikają ze strategicznych obszarów badawczych oraz priorytetowych badań Krajowego Programu Ramowego i dotyczą wspierania badań naukowych bezpośrednio służących społeczeństwu, rozwojowi gospodarki i wzrostowi jej konkurencyjności.

Realizacja powyższych zadań jest związana z reorganizacją systemu prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej, zmierzającą do:

- zwiększenia konkurencyjności nauki polskiej poprzez prowadzenie badań naukowych na poziomie uznawanym za wysoki przez międzynarodowe środowiska naukowe,
- zwiększenia konkurencyjności przyznawania środków na naukę,
- zwiększenia udziału polskich naukowców w międzynarodowych przedsięwzięciach i programach badawczych,
- zwiększenia wpływu badań naukowych na rozwój społeczno-gospodarczy kraju,
- unowocześnienia infrastruktury badawczej nauki polskiej.

Wyzwania te wynikają z postępującej globalizacji, członkostwa Polski w Unii Europejskiej oraz ze zmiany hierarchii zadań, co powoduje konieczność stałego doskonalenia organizacji i finansowania badań naukowych i prac rozwojowych.

Podstawowe działania podejmowane w 2008 roku będą polegały na: zwiększeniu efektywności publicznego finansowania nauki, zwiększeniu współpracy jednostek naukowych z przedsiębiorstwami, zmianach systemowych, organizacyjnych i prawnych umożliwiających efektywne realizowanie polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej, rozwijaniu współpracy międzynarodowej oraz promocji nauki i innowacyjności w społeczeństwie.

Zwiększenie efektywności wydatkowania środków budżetowych na naukę wymaga koncentracji środków na programach o strategicznym znaczeniu dla Polski z zachowaniem synergii przez odpowiednie powiązanie priorytetów nauki polskiej i nauki z UE. Nowoczesnym i sprawdzonym w praktyce narzędziem, które ma pomóc w wypracowaniu

kierunków rozwoju nauki polskiej jest Narodowy Program Foresight. W tym celu wdrażane są także zmiany systemowe, organizacyjne i prawne.

W obszarze nauki działa powołane w 2007 roku Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, którego podstawowym zadaniem jest wspieranie ministra właściwego do spraw nauki w zakresie zarządzania i finansowania strategicznymi dla państwa i polskiej gospodarki programami badawczymi. Celem działalności Centrum jest osiągnięcie koncentracji środków finansowych na priorytetowych zadaniach, w szczególności z zakresu atomistyki, alternatywnych źródeł energii, ochrony zdrowia i rozwoju nowych technologii.

W 2008 r. kontynuowana będzie restrukturyzacja i konsolidacja jednostek naukowych, co pozwoli na rozszerzenie oferty rynkowej na usługi badawczo-rozwojowe oraz racjonalizację kosztów działania ww. jednostek. Nowe programy i przedsięwzięcia podejmowane przez ministra właściwego do spraw nauki wspomagać będą restrukturyzację jednostek naukowych, przeprowadzaną przez organy sprawujące nadzór nad tymi podmiotami.

Rok 2008 jest kolejnym rokiem wzrostu nakładów budżetowych na naukę. Wydatki te wzrastają nominalnie o 11,2%.

W projekcie budżetu na wydatki w obszarze nauki zaplanowano (łącznie z wpływami gromadzonymi na Funduszu Nauki i Technologii Polskiej) 4.214.115 tys. zł. Wydatki na finansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej ustalono na poziomie 181.637 tys. zł.

W roku 2008 nadal najpoważniejszą pozycję wydatków zaplanowanych na naukę stanowić będą środki na działalność statutową jednostek naukowych oraz badania własne szkół wyższych – 1.915.192 tys. zł (46,7%). Środki te pozwolą na kontynuowanie zmian organizacyjnych i strukturalnych jednostek naukowych w celu zwiększenia ich potencjału badawczego oraz rozwoju kadry naukowej.

Kwotę 1.014.192 tys. zł, tj. 24,7% nakładów na naukę planuje się przeznaczyć na finansowanie projektów badawczych i celowych. Środki te zostaną w szczególności przeznaczone na projekty służące zwiększeniu zastosowań wyników badań naukowych w praktyce gospodarczej.

Na współpracę naukową i naukowo-techniczną przewidziano 163.851 tys. zł z przeznaczeniem na współfinansowanie udziału polskich naukowców w różnego rodzaju przedsięwzięciach międzynarodowych.

Na unowocześnienie infrastruktury badawczej nauki polskiej w budżecie nauki na 2008 rok zaplanowano 491.995 tys. zł. W ramach tej kwoty finansowane będą inwestycje

budowlane, zakupy aparatury naukowo-badawczej oraz rozbudowa i utrzymanie infrastruktury informatycznej nauki.

Na działalność i zadania realizowane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju przewidziano kwotę 423.380 tys. zł.

W obszarze nauki kontynuowane będą prace w zakresie tworzenia Centrum Nauki Kopernik, placówki, która jako jedna z najnowocześniejszych w Europie przyczyni się do budowania wizerunku naszego kraju jako państwa inwestującego w naukę i edukację.

Zadania z obszaru nauki realizować będzie także Polska Akademia Nauk - państwowa instytucja naukowa działająca poprzez wyłonioną w drodze wyborów korporację uczonych oraz podległe Akademii placówki naukowe.

Działalność naukowa Akademii, w szczególności działalność statutowa jej placówek naukowych, inwestycje służące celom naukowym oraz badania naukowe realizowane w różnych formach projektów badawczych, jest finansowana ze środków budżetowych przewidzianych na naukę, ujmowanych w części budżetu państwa, którą dysponuje minister właściwy do spraw nauki.

Natomiast wydatki Polskiej Akademii Nauk, ujmowane w części 67 budżetu państwa, zaplanowane na 2008 r. w kwocie 56.473 tys. zł, przeznaczone zostaną na finansowanie struktury korporacyjnej tej instytucji, współpracę naukową z zagranicą oraz działalność pomocniczych placówek naukowych pełniących rolę infrastruktury działalności naukowej, w tym bibliotek, archiwów, zagranicznych stacji naukowych. Akademia dysponować będzie ponadto środkami spoza budżetu państwa, które przeznaczy na promowanie nowatorskich badań i inwestycje w zakresie działalności naukowej.

Wspomagającym źródłem finansowania zadań w obszarze nauki jest Fundusz Nauki i Technologii Polskiej zasilany środkami pochodzącymi z przychodów uzyskanych z prywatyzacji (2%). W 2008 r. planuje się uzyskać z tego tytułu 46.000 tys. zł. Środki zostaną przeznaczone na inwestycje służące potrzebom badań naukowych i prac rozwojowych.

2. Edukacja

Oświata i wychowanie, edukacyjna opieka wychowawcza

Oświata i wychowanie jest spójnym systemem kształcenia i wychowania obejmującym różne poziomy kształcenia w formie instytucjonalnej i pozainstytucjonalnej. W systemie tym uczestniczą dzieci, młodzież i dorośli nabywając wiedzę ogólną lub zawodową, a także umiejętności.

W roku 2008 oraz w latach następnych system oświaty będzie modernizowany w celu sprostania przemianom zachodzącym w kraju oraz w świecie:

- rosnącej powszechności kształcenia na poziomie średnim,
- procesom demograficznym, a także mobilności społecznej wymuszającej głębokie zmiany w sieci szkół i placówek oświatowych,
- przemianom w obyczajowości i postawach, zagrożeniom wychowawczym, otwartości na świat,
- pogłębianiu się różnic materialnych i środowiskowych (zjawiska wykluczenia) przy ogromnym wpływie środowiska rodzinnego na losy edukacyjne,
- nowym, związanym ze współczesną cywilizacją i otwarciem na świat, kompetencjom niezbędnym na rynku pracy (języki obce, technologie informacyjno – komunikacyjne, przedsiębiorczość, nowe zawody),
- wzrostowi liczby dzieci i młodzieży wymagających wzmożonej i zindywidualizowanej pomocy ze względu na różnego rodzaju zaburzenia rozwojowe,
- wzrostowi znaczenia uczenia się przez całe życie, przy jednoczesnym braku takich nawyków i postaw w społeczeństwie.

W celu realizacji zamierzeń strategicznych w obszarze oświaty, Minister Edukacji Narodowej, we współpracy z zainteresowanymi resortami, samorządami oraz partnerami społecznymi w 2008 roku będzie podejmował nowe inicjatywy oraz kontynuował wcześniej rozpoczęte zadania:

- wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez:
 - zmniejszanie różnic w dostępie do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej uczniów oraz różnic między poszczególnymi regionami kraju, ośrodkami wielkomiejskimi i wiejskimi, czemu służyć będzie rozwój systemu pomocy materialnej dla uczniów w ramach Narodowego Programu Stypendialnego,
 - tworzenie warunków umożliwiających pobieranie nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną oraz niedostosowaną społecznie, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami, a także umożliwienie uczniom niepełnosprawnym realizowanie zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych zgodnie z programem rządowym „Wczesna, wielospecjalistyczna, kompleksowa, skoordynowana i ciągła pomoc dziecku zagrożonemu niepełnosprawnością lub niepełnosprawnemu oraz jego rodzinie”,

- dostosowanie kierunków, treści i form kształcenia do wymogów rynku pracy, w tym kształtowanie u uczniów postaw przedsiębiorczości sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu gospodarczym; zmieniający się rynek pracy wymusza elastyczne formy uzyskiwania i zmiany kwalifikacji zawodowych, wzbogacenie oferty edukacyjnej umożliwiającej nabywanie nowych kompetencji i podwyższanie poziomu już zdobytej wiedzy,
- umożliwianie uczniom szczególnie uzdolnionym realizowania indywidualnych programów nauczania oraz ukończenia szkoły każdego typu w skróconym czasie, a także tworzenie warunków do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego,
- upowszechnianie znajomości języków obcych poprzez nauczanie języka angielskiego od pierwszej klasy szkoły podstawowej,
- wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny w związku z nasilającymi się zjawiskami patologii społecznej w celu przeciwdziałania tym zjawiskom,
- tworzenie warunków do upowszechniania w szkole treści patriotycznych,
- ochronę uczniów przed niepożądanymi treściami zawartymi na stronach internetowych,
- poprawę bezpieczeństwa uczniów i wychowanków poprzez sukcesywne wprowadzanie systemów monitorujących wejścia do szkół i placówek,
- poprawę profilaktycznej opieki zdrowotnej w szkołach,
- upowszechnianie dostępu do szkół ponadgimnazjalnych, umożliwiających dalsze kształcenie w szkołach wyższych,
- poprawę jakości kształcenia poprzez:
 - doksztalcanie i doskonalenie kadry nauczycielskiej oraz kształcenie w dwóch kierunkach w uczelniach przyszłej kadry szkół i placówek oświatowych,
 - promowanie nowatorstwa dydaktyczno-wychowawczego,
 - wzmacnianie sprawowania nadzoru pedagogicznego nad publicznymi i niepublicznymi szkołami i placówkami oświatowymi.

W resorcie edukacji trwają prace nad *Rządowym programem rozwoju edukacji na obszarach wiejskich*. Jest to dokument interdyscyplinarny, adresowany do środowisk wiejskich. Założenia programu przewidują:

- wspieranie rozwoju najmłodszych dzieci oraz upowszechnianie wychowania przedszkolnego na obszarach wiejskich,

- poprawę jakości procesu kształcenia – podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności absolwentów szkół wiejskich,
- podnoszenie kompetencji nauczycieli wiejskich,
- zwiększanie dostępu do edukacji dla niepełnosprawnych mieszkańców wsi,
- aktywizowanie środowisk wiejskich do podejmowania działań o charakterze edukacyjnym, społecznym i kulturalnym,
- dążenie do efektywniejszego wykorzystania bazy szkolnej na obszarach wiejskich,
- rozwój umiejętności wykorzystania komputera oraz Internetu w życiu codziennym obywatela na wsi.

Realizatorami zadań edukacyjnych będą współdziałające ze sobą, choć zachowujące odrębne kompetencje i tożsamość, organy administracji rządowej i samorządowej, szkoły i placówki oświatowe, a także organizacje pozarządowe i pracodawcy.

Środki na realizację przedstawionych zamierzeń pochodzić będą z budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz z innych źródeł. Planowane jest również wsparcie rozwoju oświaty ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W ustawie budżetowej na 2008 r. na finansowanie zadań oświaty przewidziano **32.017.058 tys. zł.** Gros środków w tym obszarze tj. **29.056.617 tys. zł** skierowanych zostanie do jednostek samorządu terytorialnego w formie części oświatowej subwencji ogólnej. W ramach części oświatowej subwencji ogólnej przekazywane są środki na funkcjonowanie szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego. Należy mieć na uwadze, iż zadania oświatowe w ok. 91% finansowane są przez jednostki samorządu terytorialnego.

Podział części oświatowej subwencji ogólnej na poszczególne jednostki samorządu terytorialnego zostanie dokonany za pomocą algorytmu uwzględniającego zakres zadań realizowanych przez te jednostki, m.in. liczbę uczniów lub wychowanków, rodzaj oraz typ szkół i placówek, a także strukturę zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych szczeblach awansu zawodowego.

Oprócz części oświatowej subwencji ogólnej budżety samorządów w zakresie oświaty zostaną zasilone dodatkowo strumieniem dotacji z budżetu państwa przeznaczonych na dofinansowanie systemu pomocy materialnej dla uczniów, dofinansowanie pracodawcom kosztów przygotowania zawodowego młodocianych pracowników oraz innych zadań związanych z wdrażaniem reformy systemu oświaty.

W roku 2008 z budżetu państwa na pomoc materialną dla uczniów planuje się przeznaczyć ok. **679.213 tys. zł**. Znaczna część tych środków skierowana zostanie do gmin, dla których realizacja powyższego celu jest zadaniem własnym.

W ramach ww. kwoty finansowane lub dofinansowywane będą:

- stypendia i zasiłki losowe wypłacane bezpośrednio przez szkoły w ramach Narodowego Programu Stypendialnego, w oparciu o przepisy ustawy o systemie oświaty,
- stypendia w ramach Rządowego programu wyrównywania szans edukacyjnych uczniów pochodzących z rodzin byłych pracowników państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej na lata 2006-2008,
- stypendia Prezesa Rady Ministrów dla uczniów szczególnie uzdolnionych,
- działania mające na celu dofinansowanie zakupu podręczników szkolnych dla uczniów,
- kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży pochodzącej z rodzin najuboższych.

Na funkcjonowanie szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez właściwych ministrów zaplanowane zostały na 2008 r. środki w łącznej wysokości **743.480 tys. zł**, z tego w budżecie części:

- 15 – Sądy powszechne – 29. 400 tys. zł,
- 24 – Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego – 506.320 tys. zł,
- 32 – Rolnictwo – 67.348 tys. zł + 7.600 tys. zł = 74.948 tys. zł,
- 37 - Sprawiedliwość – 97.770 tys. zł,
- 41 - Środowisko – 35.042 tys. zł.

Na finansowanie zadań wykonywanych przez kuratorów oświaty – organów odpowiedzialnych m.in. za realizację polityki oświatowej państwa oraz współpracę przy tworzeniu i realizacji regionalnej i lokalnej polityki oświatowej, sprawowanie nadzoru pedagogicznego nad szkołami i placówkami oświatowymi oraz placówkami doskonalenia nauczycieli, współdziałanie w sprawach warunków rozwoju dzieci i młodzieży, przewidziano **136.565 tys. zł**.

Na wydatki inwestycyjne zaplanowano 77.520 tys. zł, w tym na centralny zakup autobusów szkolnych – 30.900 tys. zł.

Szkolnictwo wyższe

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2008 na finansowanie zadań w obszarze szkolnictwa wyższego zaplanowano 11.106.371 tys. zł. Środki te ujęte zostały w budżecie ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego oraz w budżetach ministrów

nadzorujących uczelnie medyczne, artystyczne, wojskowe, morskie i uczelnie służb państwowych. Ponadto na dofinansowanie zadań szkolnictwa wyższego przewidziano środki w rezerwach celowych w kwocie 326.845 tys. zł.

Zapewnienie wszystkim obywatelom możliwości kształcenia na poziomie wyższym stanowi jedną z podstawowych funkcji państwa. Edukacja akademicka jest podstawowym narzędziem rozwoju współczesnego świata. Wzrost poziomu wykształcenia stanowi istotny czynnik przyczyniający się do budowania opartego na wiedzy społeczeństwa przyszłości, pełniejszego wykorzystania zasobów pracy, pozytywnie oddziałuje na stopień integracji społecznej, tym samym stanowiąc kluczowe narzędzie wzrostu i wzmacniania konkurencyjności gospodarki.

W 2008 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, we współpracy z zainteresowanymi resortami, będzie kontynuował realizowane dotychczas zadania oraz podejmował nowe inicjatywy zmierzające do:

- zapewnienia powszechności szkolnictwa wyższego,
- wsparcia procesu studiowania,
- podnoszenia poziomu wykształcenia, jakości kształcenia i kadr naukowych,
- poszerzania współpracy międzynarodowej w obszarze szkolnictwa wyższego.

Dążąc do upowszechnienia wyższego wykształcenia w społeczeństwie polskim państwo wspiera finansowo działalność dydaktyczną wykonywaną przez szkoły wyższe. Na ww. działalność z budżetu państwa przekazane zostaną uczelniom publicznym dotacje na zadania związane z:

- kształceniem studentów studiów stacjonarnych,
- kształceniem uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich,
- kształceniem kadr naukowych,
- utrzymaniem uczelni,
- kształceniem i rehabilitacją leczniczą studentów niepełnosprawnych.

W 2008 r. podejmowane będą także działania mające na celu rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego. Wykorzystanie środków zaplanowanych na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji budowlanych w obiektach dydaktycznych, takich jak wydziały, instytuty, aule, biblioteki, czy obiekty sportowe, będzie służyć zapewnieniu odpowiedniej bazy dydaktycznej do procesu kształcenia.

Ponadto planuje się rozszerzenie i wzbogacenie oferty edukacyjnej szkół wyższych, co pozwoli na zwiększenie liczby absolwentów kierunków o znaczeniu kluczowym dla gospodarki opartej na wiedzy.

Zwiększenie dostępności wykształcenia wyższego dla osób w trudnej sytuacji materialnej i osób niepełnosprawnych realizowane będzie głównie poprzez udzielania bezpośredniej pomocy materialnej. W budżecie państwa na 2008 r. zaplanowano środki, które zostaną przekazane uczelniom na wypłatę stypendiów socjalnych, stypendiów na wyżywienie, stypendiów mieszkaniowych, stypendiów specjalnych dla osób niepełnosprawnych, stypendiów za wyniki w nauce oraz na zapomogi. Ponadto przewidziano środki na potrzeby Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich, z którego spłacane są odsetki od kredytów pobranych przez studentów oraz pokrywane skutki finansowe umorzeń spłaty kredytów studenckich.

Wsparcie procesu studiowania realizowane będzie także poprzez działania zmierzające do poprawy warunków studiowania, tj. dotowanie zadań inwestycyjnych polegających na budowie lub modernizacji domów i stołówek studenckich, dofinansowanie wydawania podręczników szkolnych, refundację składek na ubezpieczenie zdrowotne studentów i doktorantów niepodlegających ubezpieczeniu z innego tytułu, dofinansowanie przedsięwzięć polegających na organizowaniu i animowaniu czasu wolnego studentów.

Zwiększenie konkurencyjności polskiego szkolnictwa wyższego planuje się osiągnąć poprzez tworzenie wysokich standardów kształcenia. W ramach tego zadania finansowana będzie działalność Państwowej Komisji Akredytacyjnej, do kompetencji której należy przedstawianie opinii i wniosków dotyczących utworzenia uczelni, przyznania uczelniom uprawnień do prowadzenia studiów na danym kierunku i określonym poziomie kształcenia, dokonywanie oceny kształcenia na danym kierunku oraz przestrzegania warunków prowadzenia studiów.

Ponadto w celu zachęcenia do zaangażowania w proces dydaktyczno-naukowy nauczycieli akademickich i studentów w budżecie 2008 r. zaplanowano środki na nagrody dla nauczycieli akademickich za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne, organizacyjne lub za całokształt dorobku oraz na stypendia ministra dla studentów za osiągnięcia w nauce i wybitne osiągnięcia sportowe.

Poszerzenie współpracy międzynarodowej w obszarze szkolnictwa wyższego realizowane będzie poprzez przyznawanie stypendiów studenckich, stażowych i doktoranckich dla Polaków skierowanych na kształcenie zagraniczne oraz dla młodzieży polonijnej studiującej w miejscu zamieszkania, jak również świadczeń stypendialnych,

środków na wyżywienie, zakwaterowanie i przejazdy dla cudzoziemców – stypendystów MNiSW.

Realizacja ww. zadania polegać będzie również na wspieraniu nauczania języka polskiego. W tym celu planuje się zakup materiałów metodyczno-dydaktycznych dla zagranicznych ośrodków akademickich oraz organizację letnich kursów języka i kultury polskiej dla cudzoziemców

W obszarze szkolnictwa wyższego finansowane są również jednostki wspomagające funkcjonowanie uczelni: Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej, Biuro Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów, Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej oraz Rada Główna Szkolnictwa Wyższego.

3. Sport

Współczesne rozwiązania w obszarze kultury fizycznej i sportu idą w kierunku łączenia szeroko rozumianego pojęcia sportu z innymi obszarami działalności państwa, zależnie od narodowych priorytetów.

Sport jest jedną z istotnych wartości dla rozwoju społecznego i gospodarczego kraju. Rolą państwa w obszarze kultury fizycznej i sportu, na miarę standardów rozwiniętych krajów Unii Europejskiej jest przede wszystkim stwarzanie warunków i dbałość o prawidłowy rozwój poprzez tworzenie prawa regulującego zasady uczestnictwa i działalności w sporcie, subsydiowanie ze środków budżetowych oraz państwowych funduszy celowych, tj. Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej i Funduszu Zajęć Sportowo-Rekreacyjnych dla Uczniów zadań w zakresie: sportu powszechnego, mającego na celu upowszechnianie aktywności fizycznej dzieci i młodzieży; aktywności fizycznej społeczeństwa, a także promocję sportu osób niepełnosprawnych; sportu kwalifikowanego, obejmującego swym zasięgiem przygotowania olimpijskie, budowę nowoczesnych obiektów o szczególnym znaczeniu dla sportu, szkolenie młodzieży uzdolnionej sportowo, kształcenie i doskonalenie specjalistów.

Jednocześnie przyznanie Polsce i Ukrainie prawa do organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012 oznacza konieczność wywiązania się z przyjętych zobowiązań i udzielonych gwarancji dotyczących szerokiego zakresu działań, a w szczególności przygotowania infrastruktury użyteczności publicznej, w tym infrastruktury sportowej. Realizacja tych zadań znajduje się w kompetencjach zarówno organów administracji rządowej, jak i jednostek samorządu terytorialnego.

Rozwój powszechności i dostępności sportu w społeczeństwie

Działania w obszarze sportu powszechnego mają na celu zwiększanie uczestnictwa społeczeństwa polskiego w systematycznej aktywności sportowej wpływającej na rozwój człowieka, jego zdrowie i jakość życia, stymulującej jego aktywność społeczną i zawodową.

Priorytet w sporcie dla wszystkich stanowią zadania na rzecz rozwoju sportu w środowisku wiejskim, akademickim, rodzinie, w różnych grupach społecznych i zawodowych oraz promowanie aktywności fizycznej w kontekście zapobiegania nadwadze i otyłości.

Odrębne programy sportowe realizowane są w środowiskach osób niepełnosprawnych. Zadania sportu osób niepełnosprawnych wynikają z szeroko rozumianych celów rehabilitacji, pełniąc wiele funkcji, m.in.: leczniczą, wychowawczo-psychologiczną, socjalizacyjną, społeczno-ekonomiczną oraz integracyjną.

Zadania z tego obszaru realizowane będą przy stałej współpracy z organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania z zakresu sportu powszechnego, szczególnie z organizacjami pożytku publicznego i ogólnopolskimi stowarzyszeniami działającymi w sferze kultury fizycznej i sportu.

Priorytetowo traktowane będą projekty o ogólnopolskim zasięgu działania, służące umacnianiu i rozbudzaniu aktywności sportowej oraz wyrównywaniu dostępu do kultury fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży, środowisk słabych ekonomicznie, niewydolnych społecznie i zagrożonych patologiami.

Rozwój sportu kwalifikowanego

Przy współpracy polskich związków sportowych planuje się tworzenie warunków organizacyjnych i finansowych sprzyjających powoływaniu nowych klubów sportowych oraz utrzymanie i rozwój dotychczas istniejących.

Głównym zadaniem jest przygotowanie reprezentacji narodowej do igrzysk olimpijskich, mistrzostw Europy i świata przy udziale polskich związków sportowych. Założenia programowe opierają się na rozwijaniu tych dyscyplin, które przynoszą najwięcej medali i punktów oraz takich, w których pozycja w świecie naszych zawodników oraz potencjał szkoleniowy i zaplecze infrastruktury sportowej stwarzają szanse na uzyskanie w niedalekiej przyszłości wysokiej pozycji w światowym współzawodnictwie. Realizacja tego zadania będzie odbywać się m.in. poprzez: stworzenie odpowiednich warunków szkoleniowo-treningowych na potrzeby kadry narodowej i olimpijskiej, zwiększenie wykorzystania możliwości obiektów sportowych dla organizacji dużych imprez o charakterze

widowiskowym, zwiększenie roli badań diagnostyczno-naukowych w procesie szkolenia oraz zwiększenie roli i zakresu opieki medycznej w procesie szkoleniowym.

W 2008 r. priorytetem i wyzwaniem dla polskiego sportu będzie końcowa faza przygotowań do udziału reprezentacji Polski w letniej olimpiadzie Pekin'2008.

Jednocześnie w 2008 r. kontynuowane będą przygotowania do udziału w kolejnych zimowych Igrzyskach Olimpijskich, które odbędą się w Vancouver w 2010 r.

Kształcenie i doskonalenie zawodowe specjalistów

Proces kształcenia kadry specjalistów i wolontariuszy odbywać się będzie jak dotychczas w oparciu o bazę rozbudowanej sieci państwowych szkół akademickich, płynnie dostosowujących swoje struktury i programy do rozwoju wiedzy i wymogów zmieniającej się rzeczywistości.

Realizacja tego celu będzie polegała na doskonaleniu, rozszerzeniu i modyfikacji programu szkolenia młodzieży uzdolnionej sportowo oraz młodzieżowego systemu współzawodnictwa sportowego, tworzeniu standardów nauczania specjalistów w dziedzinie sportu, wdrażaniu programu szkolenia dwuzadaniowego oraz prowadzeniu Akademii Trenerskiej.

Rozwój infrastruktury sportowej

Realizacja tego celu zmierza do stworzenia warunków dla dalszego rozwoju inwestycji sportowych, polegających w głównej mierze na: realizacji inwestycji o charakterze remontowo-modernizacyjnym dla ratowania istniejących zasobów i podnoszenia standardu obiektów sportowych do poziomu międzynarodowego, uzupełnianiu istniejących kompleksów sportowych o brakujące elementy obiektów i urządzeń, realizacji systemów monitorowania obiektów sportowych w dostosowaniu ich do wymogów unijnych, budowie obiektów specjalistycznych, których brak zasadniczo warunkuje dalszy rozwój dyscyplin sportu, ważnych w procesie przygotowań do mistrzostw Europy, świata i igrzysk olimpijskich, modernizacji i budowie w poszczególnych województwach, dla potrzeb społeczności lokalnych obiektów sportowych (budowa osiedlowych, miejskich, gminnych ośrodków sportu i rekreacji oraz obiektów sportowych).

Zadania te finansowane będą w głównej mierze ze środków z dopłat do stawek w grach stanowiących monopol Państwa, w ramach środków pochodzących z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej oraz środków pozyskiwanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

W projekcie budżetu na 2008 rok na realizację przyjętych celów w obszarze kultury fizycznej i sportu zostały zaplanowane środki w łącznej wysokości – 924.634 tys. zł. Źródłem finansowania będzie budżet państwa – 359.766 tys. zł oraz środki państwowych funduszy celowych, tj. Funduszu Zajęć Sportowo-Rekreacyjnych dla Uczniów – 14.288 tys. zł i Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej - 550.580 tys. zł. Nakłady te zaplanowano w części 25 - Kultura fizyczna i sport, której dysponentem jest Minister Sportu i Turystyki.

Nakłady budżetowe w głównej mierze kierowane będą na realizację zadań w zakresie sportu kwalifikowanego – 216.902 tys. zł, tj. przygotowań do Igrzysk Olimpijskich Pekin'2008 i Vancouver'2010 mistrzostw świata i Europy oraz zawodów międzynarodowych o podobnej randze. Odbywać się to będzie przy wykorzystaniu infrastruktury sportowej Centralnego Ośrodka Sportu, którego głównym celem działalności jest zapewnienie warunków materialnych i organizacyjnych dla potrzeb centralnego szkolenia sportowego, przede wszystkim kadry narodowej i olimpijskiej.

W związku z przyznaniem Polsce współorganizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012, priorytetowym zadaniem w 2008 r. będą prace związane z realizacją programu wieloletniego pn. „Budowa Narodowego Centrum Sportu”, na które w budżecie ministra właściwego do spraw sportu, poza środkami pochodzącymi z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, zaplanowano nakłady w wysokości 60.000 tys. zł. Ponadto na koordynację przygotowań do organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012 przeznaczono 36.345 tys. zł.

Finansowana będzie także działalność Komisji do Zwalczania Dopingu w Sporcie - 3.790 tys. zł, tj. badania antydopingowe obejmujące organizowanie kontrolnych badań antydopingowych, opracowywanie przepisów i programów walki z dopingiem w sporcie oraz przeprowadzanie kontroli ich przestrzegania, prowadzenie edukacji profilaktycznej.

W projekcie budżetu uwzględniono również wydatki na zadania w zakresie sportu powszechnego - 21.864 tys. zł, zlecane przede wszystkim stowarzyszeniom działającym w sferze kultury fizycznej i sportu. Środki te przeznaczone zostaną głównie na realizację programów rozwoju kultury fizycznej w środowisku wiejskim, akademickim oraz zadań na rzecz kultury fizycznej w rodzinie, wojsku i policji, a także na stypendia dla zawodników niepełnosprawnych. W tym zakresie celem nadrzędnym jest promowanie wszelkich form ruchu i aktywności fizycznej we wszystkich środowiskach społecznych, poprzez zapewnienie możliwości uczestnictwa w sporcie powszechnym jak największej liczby osób, niezależnie od wieku, płci, miejsca zamieszkania, zamożności i stopnia sprawności, zgodnie z potrzebami i zainteresowaniami.

Ponadto ze środków budżetowych w 2008 r. będą finansowane świadczenia dla byłych olimpijczyków, medalistów zawodów „Przyjaźń 84” oraz paraolimpijczyków, nagrody

dla zawodników za osiągnięcie wysokich wyników we współzawodnictwie sportowym, nagrody dla trenerów i działaczy za szczególne osiągnięcia w działalności szkoleniowej oraz za zasługi dla sportu - 16.790 tys. zł.

Fundusze celowe stanowią bardzo istotne źródło finansowania zadań w obszarze kultury fizycznej i sportu.

Środki Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, pochodzące z dopłat do stawek w grach stanowiących monopol Państwa, w części przeznaczonych na modernizację, remonty i dofinansowanie inwestycji sportowych pomagają wyrównywać szanse w dostępie do obiektów sportowych pomiędzy obszarami wiejskimi a dużymi aglomeracjami, dają możliwość tworzenia nowych miejsc pracy zarówno dla wykonawców, jak i przyszłych użytkowników.

W roku 2008 ze środków Funduszu będzie kontynuowana realizacja zadań w zakresie rozwoju sportu wśród dzieci i młodzieży, przede wszystkim w ramach programów „Szkolenie i współzawodnictwo sportowe młodzieży uzdolnionej” oraz „Sport wszystkich dzieci”, którego celem jest tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi aktywności sportowej dzieci i młodzieży, wdrażanie do systematycznej dbałości o zdrowie, a także zachęcanie do uprawiania różnych dyscyplin sportu.

Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej w dalszym ciągu będzie kontynuował realizację zadań sportu osób niepełnosprawnych wynikających z szeroko rozumianych celów rehabilitacji. Realizowane będą w szczególności następujące zadania: uczestnictwo sportowców niepełnosprawnych w imprezach rekreacyjno-sportowych, szkoleniu centralnym, zgrupowaniach i konsultacjach, igrzyskach paraolimpijskich, mistrzostwach świata i Europy oraz będzie realizowane poradnictwo i konsultacje medyczne oraz badania diagnostyczne.

Przychody Funduszu Zajęć Sportowo-Rekreacyjnych dla Uczniów pochodzące z wpływów z opłat wnoszonych przez podmioty świadczące usługi, których przedmiotem jest reklama napojów alkoholowych pozwalają na zwiększenie aktywności środowisk lokalnych w zakresie organizacji pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych. Głównym zadaniem finansowanym ze środków Funduszu jest wyrównywanie szans dostępu do kultury fizycznej, szczególnie dzieci i młodzieży zamieszkałej na terenach najuboższych.

Widocznym efektem działań podejmowanych w obszarze kultura fizyczna i sport przy udziale środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej oraz Funduszu Zajęć Sportowo-Rekreacyjnych dla Uczniów jest coraz większe zaangażowanie samorządów lokalnych wszystkich szczebli i aktywna współpraca przy realizacji poszczególnych zadań.